

„Edinost“

Isti se naklada na dan, razen sedmice in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za leto 36 kron
za pol leta 18 „
za šest mesecev 9 „
za tri mesece 5 „

Vrednost plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročilnice se ne sprejema.

Deležniki v Trstu se prodajajo po 500. številke po 5 stotink (5 sv.); vsaka Trsta pa po 5 stotink (5 sv.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petlinu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Postava, osmrtice in javne zabave domači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upraviteljsko. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upraviteljsko, in sprejemajo inšektor v ulici Molia piccolo št. 3, II. nadst.

izjatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Nataniila tiskarna konsorcija lista „Edinost“, v Trstu

Brez upa — sankcije.

I.

Zopet so gospođa v deželni zboru Lfii boj brez upa zmage! Ali da apliciramo ta vzdih nesmrtnega našega Prešerna: k tolikim drugim so vsprejeli zopet en zakon, ki ne zadobi najvišje sankcije!

V seji od minolega četrtka je deželni zbor tržaški vsprejel v generalni in specialni debati načrt volilne preosnove, kakor je — veleva g. dr. Venezian.

Takoj uvodoma je g. poslanec dr. Gregorin v generalni razpravi izjavil:

»Danes, po štiriletnem proučevanju, je predložena deželni zboru nova osnova, katera bi morala biti zaželen praktičen izraz omenjenih čuvstev in taka, da bi se lahko z gotovostjo pričakovalo najvišje sankcije. Ali brez uvoda in brez ovinkov moram izjaviti, da je stranka, kateri pripadam, prepričana, da danes predložena volilna preosnova nitaka, da bi se moglo upravičeno pričakovati potrjenosti iste od strani vlade, oziroma najvišje sankcije ter da ta volilna preosnova le obogati arhiv, v katerem so pokopane vse tiste zakonske osnove, vsprejete v tem dež. zboru, katerim je bila odredena najvišja sankcija.«

Istotako takoj uvodoma je v svoji polemiki proti izvajanjem dr. Gregorina izrekel dr. Venezian svoje mnenje, da vlada gotovo ni imela namena govoriti na usta dr. Gregorina.

To »mnenje« dr. Veneziana je v polnem soglasju z resnico. Ali radi tega, da je tako dobro pogodil resnico, naj si dr. Venezian ne domišlja Bog ve kaj! To bi bil pogodil tudi zadnji kontonist-statist slavne občine njegovih vernih, zvestih, ki se pokore njegovi suvereni volji brezpogojno in brez prigovora.

Dejstvo je, katerega ne treba še le povdarjati ali dokazovati nikomur, da slavna avstrijska vlada se svojim še bolj slavnim sistemom v našem Primorju ne običuje iskati med Slovenci tistih mož, na »katerih usta« — da govorimo z dr. om Venezianom — hoče naznanjati svetu svoje mnenje in svoje namene. Ne more. Kajti, čim bi storila to, izneverila bi se sistemu, tradiciji, svojim srčnim nagnjenjem — izneverila bi se sebi!

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radi.

Prvi del.

IV.

Grofovi gosti so se začeli vračati v Zagreb proti jutru. Le nekateri so ostali na šestinskem dvoru, da bi se odpočili in nadomestili izgubljeno noč. Med temi je bil tudi grof Orfeo, kateri je vso noč prebdel in tudi mnogo plesal kljub svoji nadihi, no, zato pa še je čutil sedaj trudnega. Obetal je markezi Mary, da jo bo spremljal v Zagreb ali ob najboljši volji spoznavanju svoje kavalirske dolžnosti ni mu bilo besede a tako se je markeza odpeljala se svojim »bebe-om«, kateri je bil jako pijan in omamljen od šampanjca, v Zagreb, v prvi hotel, kar jej je bilo morda še milejše.

Orfea so namestili v sobo za tujce, kjer je zaspal kakor zaklan. Melita je morala ostati radi očeta, kar jej je dobro došlo, ker je potrebovala tudi ona počitka, kakor tudi grofici Alici na ljubo, katera je volila mirno ponočno spanje, nego-li najlepšo ponočno zabavo, trajajočo do drugega dne. Oai dve sti se dogovorili, da bosti le malo časa spali, a potem da se sestanejo pri zajutruku.

Če je torej »leader« večine v deželni zboru tržaškem — vsemožni voditelj njeni, ki pokriva zanjo tudi blizo vse troške na intelektualu, kolikor jih je potrebnih za ekzistenco stranke —, če je torej g. dr. Venezian zatrdil, da na usta dr. Gregorina ni govorila vlada, je storil nekaj, kar ni ravno dostojno moža tako bistre glave, kakoršen je dr. Venezian, ki kar za zvonik visoko nadkriljuje vso svojo stranko v vsakem pogledu: po duševnih kapacitetah, po jasnosti v namelih, po bistroumnosti v izbiranju poti in sredstev, po krepkosti svoje volje in po svoji energiji. Ne, to ni bilo dostojno moža, katerega sicer ne spravlja v zadrego tudi najkočljiveja situacija, ni bilo dostojno bistrosti ni naviha nosti jednega Veneziana, da je hitel odpirati vrata, ki — niso bila zaprta!

Dr. Venezian je imel prav: na usta dr. Gregorina ni govorila vlada. In kolikor mi poznamo dr. Gregorina, bi se mož najbrže sicer uljudno, ali tudi z vso potrebno odločnostjo zahvalil, ako bi mu kdo ob obstoječih okoliščinah, ob divnem načinu, kakor zistem skrbi, da Slovani Primorja ne morajo priti niti do ekzistenčnega minimuma, hotel insinuirati, da si je vlada ravno njega izbrala v to, da naznanja svetu njene namene...! Čeke da naše može vodi pot do visoke c. kr. oblasti, na kateri zistem primorskim Slovanom reže ali bolje rečeno: ne reže hleba politične in narodne pravice, vsikdar jim je to najmučnejša pot, kajti vsikdar so jim polni žepi opravičenih protestov in trpkih rekrimnacij proti novim krivicam, ki so se pridružile že tolikim prejšnjim! A redki, sila redki so slučajji, da bi se, ko odhajajo po stopnjicah doli, ne spominjali Dantejevega verza v »Božanstveni komediji«: »Lasciate ogni speranza, voi ch' entrate!« — Če je torej dr. Venezian svoj izrek, da na usta dr. Gregorina, ko je ta mož zatrdil, da volilna preosnova ne zadobi višje sankcije, ni govorila vlada, umel tako, da vlada ni povedala dru. Gregorinu, kaj in kako misli o rešenem načrtu, in da vlada ni pooblastila tega slovenskega poslanca, naj prijavi zbornici to njeno sodbo in njene namene — če je to mislil dr. Venezian, je imel, kakor že povdarjano, popolnoma prav!

Ali — ako je hotel tudi prorokovati svoji slepoudani občini, da pride drugače, nego sodi dr. Gregorin, potem pa je bil sicer bistroidni in navihani dr. Venezian jako

jako — slab prorok! Tozadevni članek v oficiozni »Triester Zeitung« od minole sobote o predmetu je pisan tako, da ne dopušča nobenega dvoma. Mi smo v svojem poročilu o razpravi o volilni preosnovi povdarjali — kakor zabeleženja vredno dejstvo, da je v razpravi — o toli važnem predmetu vladni zastopnik ostal povsem nem, in da je ni bilo iz njegovih ust ni ene besede, po kateri bi bilo možno vsaj dvomiti o namelih vlade oziroma na namerjano volilno preosnovo. No, sobotna »Triester Zeitung« nas je poučila, da si je vlada izbrala pot preko svoje novine, da naznani javnosti svojo sodbo o načrtu volilne preosnove, katerega je dr. Venezian toli ognjevit branil v deželni zboru. Iz članka v »Triester Zeitung« pa smo izvedeli, da je bil to pot dr. Venezian slab, in dr. Gregorin dober prorok! Članek v nemškem listu, s katerim se hočemo še nekoliko pobaviti, zaključuje namreč takole: »Žal, da je radi postopanja večine postane volilne preosnove, zopet odložen do prihodnjega zasedanja. Potrebno se vidi konstatirati to, ker gotovo ne bo manjkalo glasov, ki bodo hoteli — krivdo na tem, da ni prišlo do tega zakona, zvrčati na druge činitelje, ne pa na današnje oblastnike v tržaškem mestnem svetu!«

To je menda tako jasno povedano, da more umeti tudi najprimitivnejši kantonist-statist v stranki dr. Veneziana: zakon, kakor ga je sklenil deželni zbor, ne dobi višje sankcije!

Politični pregled.

V Trstu, 7. julija 1902.

Deželni zbori. Istrski. IV. seja, v Kopru dne 5. julija 1902. — Ob 10. uri in 20. minut je deželni glavar otvoril sejo. Navzočih je bilo 24 poslancev, med njim, gg. Andrijič, Kompare, Mandić, Spinčić, dr. Stanger, dra. Dinko in Mate Trinajstić.

Po običajnih formalnostih — kakor čitanje zapisnika 3. seje, ki je bil odobren, naštevanje došlih vlog in opravičevanje odsotnih poslancev — je dal predsednik čitati interpelacije na vlado, in sicer: posl. Constantinija in tov. radi trebljenja pristanišča v Plominu in posl. Bartolija in tovariši radi takozvane slavizacije liturgije v istrskih cerkvah, oziroma radi razveljavljenja nekega sklepa občinskega zastopa v Malem Lošnju,

Tudi Melita se je morala smejeti.

»Izgubljeno noč je težko nadomestiti« — je rekla ona. »Ali nič za to, bila je krasna noč.... Ti si nas nenavadno zadolžila, Alice! ... Ah, vsa sem še omamljena!... Bilasem izvrstne volje, kakor redko kedaj.«

»Moram priznati, da sem jako zadovoljna s teboj« je odgovorila grofica. »Tvoj sosed pri mizi je ves iz sebe....«

»Rudnič« je vprašala Melita in njene oči so oživele... Razgovor se je evo obrnil nenadoma, kakor si je želela sama.

»Da, on.... Ko sem vaju gledala drug poleg drugega, nisem se mogla izbežati misli.

Grofica je tu utihnila, kakor da ne ve kako bi dovršila stavek, a Melita se je začela na to objestno smejeti.

»Vem, kaj si hotela reči«, je priskočila ona grofici na pomoč, ali on ne misli na to.«

»A si-li ti mislila na to?« jej je pretrgala grofica govor, »ker to je po mojem mnenju glavna stvar.«

»Ne tajim«, je odgovorila Melita, »prišlo mi je na um. Naše družinske razmere so tako žalostne, da se moram sprijazniti tudi s takimi mislimi.

Melita je dobro znala, da propad ne preti le njihovemu premoženju, temveč tudi rodovini.... Ni mogoče, da se to more držati

s katerim je isti protestiral proti odredbam krške sinode glede uporabe glagolice. Enako interpelacije so stavili italijanski poslanci že meseca maja t. l. v drž. zboru, a na isto do danes niso dobili odgovora.

K II. točki dnevnega reda (poročilo agrarne komisije o sklepnem računu deželne agrarne zaklada za leto 1901.) se je oglašil posl. Mandić, ki je na podlagi navedenega poročila samega dokazal v dolgem temeljitom govoru, ki ga priobčimo v celoti po stenografskem zapisniku, kako se tudi na tem nevtralnem, strogo gospodarskem polju dela politika, kako se favorizira Italijane, kateri pa nimajo zmisla za gospodarski napredek, kako Slovani vkljub temu, da se deželni kulturni svet zanje niti najmanj ne briga, marveč jih le šikanira in skuša škodovati njihovim gospodarskim združenjem, kažejo lepo napredovanje na gospodarskem polju in kako bi bilo potrebno, da se sprene osebe v dež. gospodarskem svetu, zlasti predsednik, ki je ob enem predsednik zbornice, ki pa bolj sodi za patra gvardijana v kak samostan, kjer bi izvrstno zabaval svoje brate, nego pa na eno navedenih častnih mest. (Klic: Za koze pasti bi bil dober!) Govornik je izjavil v imenu manjšine, da ista protestira proti vsakemu novčiču, ki se ga v tej stroki troši na škodo slovanskega življa, ter da bo ista glasovala proti obračunu dež. gospodarskega zaklada.

Ves čas govora posl. Mandića je galerija razbijala se stoli, apostrofirala govornika s sramotilnimi izrazi, škripala z lesenimi nadstavki na klopih, žvižgala ter se sploh vedla, kakor v najlepših časih slavnega Campitelljevega predsedovanja. In deželni glavar se je pokazal zopet enkrat starega »direktorja cirkusa«. Namesto, da bi galerijo energično zavrnil, kakor je to storil z dobrim vspehom v 2. in 3. seji, je začel parlamentirati s fakinažo in ista se mu je smejala v obraz. Rekel je, da da vzeti stole, ter da bodo gospoda na galeriji morali stati, a zopet je prijazno povabil neko gospo, naj pride sest v prvo klopi. Tolika prijaznost s takimi elementi seveda ne more imeti drugega sadu, nego ga je obrodila. Sami italijanski poslanci so izražali svojo nevoljo nad takim nemožnim postopanjem, in vladni zastopnik, gosp. svetnik Fabiani, je opominjal dež. glavarja opetovano, naj da izprazniti galerijo! Čudežev seveda vladni zastopnik tudi ne more delati, ker ima

dolgo časa skupaj.... Pride pritisek od katerekoli strani in zadolženo premoženje bo prodano za vsak denar, a oni bodo reveži. Bilo jej je tesno, ko je mislila na to.... Uboga mati se jej je smilila največ; ta mučenica in poštenjakinja, ki ni imela v svojem zakonu nič dobrega. — No, za materjo, ali vsopredno žnjo je mislila takoj na-se. Melita je bila egoistinja... Ljubila je sebe in oprezno računala s prilikami, ki bi mogle odločevati o njenej bodočnosti.... Kaj bo ž njjo, ako se proda Deli-dvor? Naj-li gre k sorodnikom na Madjarsko, da bi živela ob tujem milosrdju, trpinčena, zaničevana? Ali naj bo pevka, kakor je želel njen prijatelj Nikolaj?... Za to je bila sedaj še preponosna. V takih okoliščinah bi bilo gotovo nespametno zamuditi lepo priliko, kakor se je sedaj sama od sebe ponujala z Rudiničem. Ob njegovem bogatstvu bi mogla imeti vse, o čemer je dosedaj le sanjati mogla in živeti življenje, kakoršnega ga ne morejo živeti niti najuglednejši domači boljari. Grofici Alici, kakor tudi toliko drugim, je bilo dobro znano slabo materialno stanje grofa Armana in njegove rodbine. Za to jo je veselilo, ko je slišala, kako se Melita, za katero se je največ bala, prilagoduje teškemu položaju.

(Pride še.)

pač že britke skušnje o tem, kje uživa stari Campitelli zaščito...

O tretji točki dnevnega reda (proračun dež. gospodarskega zaklada za leto 1902.), potem, ko je posl. Davanzo obrazložil svojo resolucijo, ki pozivlja vlado, da naj nakloni večje prispevke za prosvah istrskega poljedelstva (katera resolucija je bila soglasno sprejeta), oglašil se je dr. Dinko Trinajstić, ki je istotako rezko, kakor prej posl. Mandić, šibal pristransko postopanje dež. kulturnega sveta. Tudi ta govor priobčimo svoj čas v celoti.

Med tem govorom je galerija divjala še bolj, predsednik je parlamentiral, a galerija se mu je smejala v obraz. To je dalo posl. Mandiću povoda, da je zaklical predsedniku: Galerija bo vas smatrala za »burattina« (marioneto), ker tako mlo postopate žnjo.

Posl. Davanzo je zaklical, da je posl. Mandić razžalil predsednika, in nastal je krik z ene in druge strani in galerija je delala pravo mačjo muziko, katero predsednik ljubi, kakor mu je zaklical posl. Spinčić. Dr. Dinko Trinajstić je z levim glasom zahteval svobodo govora, predsednik pa je naše vabil, naj bi govorili italijanski, na kar je dobil od strani manjšine primernih odgovorov. Posl. Mandić mu je klical, da ni vreden, da sedi na svojem mestu, posl. Spinčić je vpil proti vladnemu zastopniku: To je predsednik, imenovan na predlog ces. vlade! Posl. Mandić je klical: Mesto da ukazuje, prosim galerijo! Posl. Andrijić: Galerija predseduje itd. itd.

Predsednik se je v ožigled vsemu temu vendar osokolil, da je zapovedal galeriji, naj zapusti dvorano. Fakinaža je počasi odhajala, žvižga je kričaje in klicaje: Porehi de ščavi!

Ko je dr. Dinko Trinajstić zaključil svoj govor, vzdignil se je poslanec Bartoli ter predlagal, da se pozove posl. Mandića na red, ker da je razžalil »našega presvitlega gospoda predsednika«, in naj se ta ukor zabeleži v zapisnik. Posl. Mandić se je vzdignil in zahteval besedo. Komaj pa je začel govoriti, nastal je na strani večine strašen krik, češ, da Mandić ne sme govoriti.

Posl. Mandić je vseeno poskušal znova govoriti. Med tem je začel govoriti nekdo iz večine, a naši mu niso pustili do besede; vpili so iz mogočnih prsi, bili s pestmi ob klopi, da je moral dotičnik opustiti svojo namero. Vladni zastopnik je zapustil svoje mesto, in deželni glavar si je pokrtil glavo; seja se je prekinila.

Medtem je pa bil posl. Mandić že končal svojo izjavo, da on ni imenoval predsednika »burattina« ali »pulecinella«, ampak da je rekel, da bo galerija smatrala istega za takega. Dostavil je, da poziv na red služi njemu, Mandiću, le na čast.

Dokler je bila seja pretrgana, je odbornik Tomasi pojasnil večini, da je res tako, kakor pravi prof. Mandić in dež. glavar je otvoril zopet sejo ter izjavil, da smatra prigodek porvaaniam.

Posl. Bartoli je predlagal nujno, naj se dež. odbor poteguje na kompetentnem mestu za to, da se naših vojakov ne bo odtegovalo nujnim delom na polju, temveč se jih bo klicalo na vaje le v mesecu avgustu. Ta predlog je bil vsprejet soglasno.

K točki IV. dnevnega reda (deželni obračun za leto 1901) je govoril prvič posl. čast. g. Andrijić. Govornik je obžaloval ravnanje minole prigodke, objašnjeval, da se manjšina poslužuje svojega jezika ne zato, da bi izživala, marveč v zmislu govora posl. Hortisa v drž. zboru, ko je bil rekel, da se more gladko izražati le v svojem jeziku in da ima vsak narod pravico posluževati se svojega jezika. Pozival je večino, naj spoštuje slovanske sodeželane, kakor le ti spoštujejo italijanski narodnost ter je svoj jako efektin govor zaključil z apostrofom: če ne boste hoteli tega, ne bo to na kvar Slovonom, kajti s svojim neprijaznim postopanjem odpirajo Italijani našemu narodu le oči in veljal bo latinski rek: Saludem ex inimicis nostris.

Tudi vznešeni, umetniško dovršeni govor posl. Andrijića priobčimo v celoti.

Zbor je rešil še dva računa in dve prošnji za podporo ter sklenil podpirati parobrodno zvezo Pulj-Reka.

Prihodnja seja bo v torek ob 10. uri zjutraj.

Tržaški. V seji deželnega zbora tržaškega od minole petka utemeljeval je posl. Depiera svoj nujni predlog glede

ustanovitve deželnega zemljiškega kreditnega zavoda. Povdarjal je, da je tak zavod posebno potreben z ozirom na to, da se boče v našem mestu pričenjati z gradnjo delavskih hiš. Čim več delavskih hiš se zgradi, temveč se bodo izpraznjevale hiše v starem mestu, katere se bodo morale slednjič podreti, da se na njih mestu sezidajo nove, moderne hiše. Toliko za gradnjo delavskih hiš, kolikor za gradnjo novih modernih hiš v starem mestu pa bo koristen zemljiški kreditni zavod. — Govornik je predlagal slednjič, naj deželni zbor naloži deželnemu odboru, da študira njegov predlog in naj čim prej deželnemu zboru predloži statute novega zavoda.

Posl. dr. Venezian je interpeliral vladnega zastopnika, kaj je z nekim zakonskim načrtom, katerega je deželni zbor vsprejel že l. 1900. — Vladni zastopnik vit. Jettmar je odgovoril, da se hoče informirati o stvari in potem da sporoči v jedni prihodnjih sej.

Posl. Ravasini je interpeliral vladnega zastopnika, kako naj si razlaga dejstvo, da je nekemu barkovljanskemu krčmarju mogoče prodajati vino po 24 stotink liter, medtem ko sam davek znaša skoraj toliko.

Vladni zastopnik je pojašnjeval, da je dotični krčmar plačal davek za vse leto naprej, a da se je za dotično svoto že vnaprej dogovoril z finančno oblastjo, kar po zakonu lahko stori. Ker se pa ni moglo suponorati, da bo vino tako po ceni prodajal in da tako razproda mnogo več vina, nego bi odgovarjalo plačanemu davku, mu prihaja davek tako razmerno zelo majhen in mu je možno prodajati vino po taki ceni. To pa bo služilo za odmero davka v prihodnjem letu. Kar se pa tiče kvalitete tega vina, spada to v kompetenco mestnega fizikata. Naravno je, da morata financa in magistrat tu soglasno postopati in priti na jasno, da-li dotični gostilničar prodaja več vina, nego bi ga mogel prodati v razmerju s plačanim davkom.

Tajnik dr. Rozzo je poročal o sklepnem računu zemljiškega odveznega zaklada (fondo d'esonero del suolo). Zbornica je račun odobrila.

Posl. dr. Gregorin: »Kakor se vidi iz obračuna tržaškega zemljiško-razveznega zaklada (esonera) za leto 1901., kateri je bil sedaj prečitan in potrjen, znaša končna tirjatev tega zaklada še 16.477 K 80 st., kar je torej jako mala svota, dočim znašajo dohodki za leto 1901. le 51 K 45 st.

Iz teh števil, mislim, je jasno vsakomur, da z jedne strani ni niti truda vredno za deželni odbor, da se peča z upravljanjem tako male glavnice in s tako revnimi vspehi kakor se nam predlagajo od leta do leta, dočim z druge strani obstanek zemljiščno razveznega zaklada močno ovira hipotekarne operacije onih posestnikov, ki imajo nesrečo, da so obteženi po omenjenem zakladu. Na dejam se torej, da se, posnemaje izgled bližnje Istrske dežele, najde tudi za našo deželo način, da se izbriše ta mali znesek dolžnikom omenjenega zaklada.

Predlagam ozirom na vse to, da se v ta namen odkaže stvar deželnemu odboru v proučenje in poročanje, oziroma, v svrhu predloženja dotične zakonske osnove v prihodnjem deželnozbornem zasedanju. Zbornica je na to predlog dra. Gregorina vsprejela soglasno.

Slednjič se je vsprejel še sklepni račun za l. 1901. in proračun za l. 1903. deželnega šolskega zaklada, na kar je deželni glavar zaključil sejo.

Lep korak smo vendar napravili dalje v pravdi naši z našimi sodeželani drugi narodnosti ob vprašanju: da-li je Slovencev v Trstu ali jih ni? Od trmastega zanikanja naše ekzistence, pa do pripoznanja v javni zbornici, da je v Trstu slovenskih lokalnih listov, in pa še do izjave glavarja laške stranke in voditelja vse laške politike, da se informuje iz slovenskih lokalnih listov — to je pač velik korak. In vendar se giblje nekaj. Če pojde tako dalje, še nekoliko časa, bo morala sedaj vladajoča stranka z lučjo iskati tisto lepo arečno minolost svojo, ko — še ni poznala slovenskih lokalnih listov v Trstu, kamo-li da bi jih bila čitala!!

Cesar Viljem in Poljaki. Členi poljskega plemstva v Poznanju so podali nastopno izjavo: »Ker si nismo svesti nobene krivde v svojih odnosih do države in do monarha, ker pripisovano nam prizadevanje po ločenju od monarhije ali po spremembi sedanjega stanja zavračamo z ogorčenjem kakor neosnovano klevetanje, zato pričakujemo

— zaupajoči vsemogočnosti najvišega Voditelja človeških usod in pa večkrat pokazani bistrovidnosti cesarja — s popolno gotovostjo ure, ko se zgubi umetna megla, ki nas je zakrivala in ko čistost našega mišljenja kakor državljanov in podanikov zablesti v polnem sijaju pred očmi cesarja in kralja. Potem se le bomo v položnju, katerega si danes želimo, da bomo — zvesti svoji cerkvi in svoji narodosti, pri kateri hočemo vztrajati do zadnjega dihljaja — mogli nuditi Vašemu Veličanstvu ne le zvestobo, kakor sedaj, ampak tudi odkritosrčno veselje in hvaležnost in ko bomo mogli v miru in mejsebojnem spoštovanju z našimi nemškimi sodržavljanji delati na notranjem utrjenju državne zgradbe.

Da-li ni cesar Viljem nekoliko zarudečel, ko je čital to veledostojno izjavo »nekulturnih« Slovanov na izbruhe »kulturnega« šovinizma Nemcev?!

Mej temi pa se vrše dalje pruske grozote proti Poljakom. Sleherni dan prinaša hišne preiskave, aretovanja, obsodbe, ječe...

Trozveza obnovljena. Slavitelji trozveze so se sosebno radovali na tem, da so mogli zatrditi, da se je ista obnovila nespremenjeno.

Danes pa je menda ves svet v soglasju v tem, da je »nespremenjeno obnovljenje« trozveze le lepa bajka, ki zakriva neprijetno — slaviteljem trozveze namreč — resnico. In v ves ta svet moremo prištevati tudi iste ortodoksne pristase trozveze.

Izborno karakterizira to »nespremenjeno« obnovljenje trozveze list »Reichswehr«. Pri poveduje namreč lepo staro anekdoto iz lepih starih časov. Na nekem dvoru je bil pedagog, ki je imel »visokemu« mailemu gojencu ulivati v glavo potrebnih znanosti. »Kakov je severni medved?« »Črn!« »Izborno, visokost, severni medved je črn. Samo da nekoliko eika na belo, recimo, da je črno-bel, ali še bolje rečeno: popolnoma bel. Dobro ste torej pogodili, visokost: severni medved je — bel!«

Tako je tudi s trozvezo: ista je obnovljena popolnoma nespremenjeno, le z razliko, da je bila popred bela in sedaj je — črna.

Tega ne morejo tajiti tudi nje zaščitniki. Na največji boben je n. pr. nabijala »Neue Freie Presse«: trozveza je obnovljena nespremenjeno. Sedaj — po pojasnilih francoskega ministra za vnane stvari — pa priznava, da se je obnovljenje porodilo ob največjih težavah. Rečena pojasnila da jako ponižujejo vrednost trozveze. Zagotovila, ki jih je Italija dala Franciji, da jemljejo trozvezi skoro ves pomen. Prijatelji trozveze da morajo zahtevati, da se je vse tri združene vlasti v vsakem pogledu drže resno in — zvesto! Z drugimi besedami se glasi to, kar največja prijateljica Italije očita Italiji: nezvestoba, nelojalnost, zavratnost, torej isto, kar trdijo Slovani vedno, ko dokažujejo, da je naša zveza z Italijo — nezmišeln, ki spravlja največje interese monarhije v nevarnost.

»Reichswehr« pravi, da po najnovejših glasovih nima trozveza za nas zmisla: ni politično, ni militarno, dočim zahteva od nas največjih gospodarskih žrtev!

In radi take zveze naj trpe najboljnejši prebivalci tu na jugu: politično, narodno in gospodarski!

Tržaške vesti.

Tudi cerkev nas tlači! Z miljskega hriba nam poročajo, da slovenski otroci, ki morajo zahajati v Miljsko šolo, ne čujejo tam nikdar niti ene besede božje v materinem jeziku! Mati, katera nam poroča to, trdi, da jej je hudo pri sren, ko mora gledati, kako se jej otroci odtujujejo od dne do dne bolj!

Kako naj otrok zna moliti, ko ga v šoli učé le laški, a doma ališé le slovensko molitev — ker stariši ne znajo moliti, nego slovenski! Mi menimo, da tu ni kriva samo cerkev — ampak so krivi tudi stariši, ki ne zahtevajo odločno, naj se slovenski otroci učé slovenskih molitev. Vsekakor pa hočemo zasledovati stvar in potem spregovorimo, ako bo treba, energično besedo.

Da se otrocišči poitaljančujejo, smo se prepričali, ko smo bili pred kratkim na miljskem hribu, kjer smo morali »lišeti« — daleč na kmetih — otroke, ki so ščebetali laški!

Na naše vprašanje: so-li Lah, so se otroci sramovali, ter izjavili, da so Slo-

venci! Na vsak način se povrnemu k stvari.

La vita non è un teatro! Pišejo nam: Ko smo ob raznih prilikah čitali in tudi ališali, kako naši 2000 letni kulturonosci igrajo marionete na slehernem shodu s tem, da kličejo: Sedaj naj govori Peter, sedaj Pavel — smo se vpraševali nehoté: je li to sad napredne ali — zastarele kulture!

Mi »barbari« le redkokedaj silimo koga, naj govori tu ali tam; in ako smo storili to, nas je navadno vodila le naša hudomušnost, ker nas veseli, če koga spravimo v — zadrego!

Naši »dobri« sosede pa umevajo stvar drugače! Je pač to znak 2000 letne dedne kulture!

Najkomičnejšo figuro v tem pogledu sta igrala na zborovanju »Zalege« gg.: Venezian in Hortis! Prvi je zbežal iz dvorane, drugi pa je na poziv »elite« — prečital (mesto zahtevanega govora) le par brzojavk!

Sedaj pa je menda konec temu tako — kulturnemu običaju naših sosedov!

Gosp. Venezian je v sobotnem izdanju »Indipendenta« prav fino in po domače okrcal svoje junake!

»La vita non è un teatro«, piše gosp. Venezian v svojem svarilnem članku! Mi smo se morali smijati temu Venezianovemu nastopu osobito zato, ker je še le sedaj prišel na to, da ni dostojno in ne umestno, ako se siloma zahteva, naj govori ta ali oni govornik, ki premnogokrat ne ve, kaj naj bi govoril!

Govorniški izživselci so sedaj Venezianu oni najivni mladčiči (pa je med temi »mladčiči« tudi sivih ljudi), ki istega Veneziana kličejo o vsaki mogoči priliki, naj govori!

To ni lepo od vas, g. Venezian! Vi bi ne smeli žaliti onih, katere ste svoječasno — ko ste v swjem govorništvu iskali slave — dresirali v to, da so o vsaki priliki klicali »parli Venezian« (naj govori Venezian)!

Tako se ne plačuje svojih »vrlih« so-mišljenikov in slaviteljev.

Mi menimo, da bi bil moral gosp. Venezian na primernejši način (tako bolj na uho!) povedati svoji kliki, da je minila njiju — Venezianova in Hortisova — govorniška manija, ne pa da v javnosti smeši svoje učence in — sebe!!

Na vsaki način se mi zabavamo o ališnih — otročjih nastopih naših »grozno« civiliziranih sosedov; učiti se pa od njih — nam ni treba!

Daleč so prišli, daleč, celó tako daleč, da so po tolikih komedijah začeli pisati, da življenje ni gledališče!

Kedaj bo konec? Iz Škednja nam pišejo: Gospod urednik, prosim, pojasnite nam vendar enkrat, ali smo že pod Italijo, ali še nismo? Zatrjuje se nam sicer, da smo še v Avstriji, ali jaz tega ne morem nikakor verjeti z ozirom na postopanje slavnih državnih oblastev nasproti nam Slovence. Koliko se moremo boriti za vsako mrvice pravice, a vse naše borbe so kakor da bi nosili vodo v morje. Oblastva nas nočejo poznati in videti, ne glede na to, da smo, posebno v okolici, že stoletja in stoletja skoraj jedini prebivalci. Nočem tu navajati vseh krivic, katere so se nam zadnje čase prizadele od državnih oblastev, ker bi to zahtevalo preveč prostora, temveč se hočem za danes omejiti na samo jeden slučaj, ki se je dne 1. t. m. dogodil tukajšnjemu posestniku g. Ivanu Godina-Banu. Te dni dobili smo namreč v Škednji novega višega eksekutorja. Gospod Ban je z dolgimi boji od prejšnjega eksekutorja vendar dosegel, da mu je prinašal slovenske uradne spise; ko pa je dne 1. t. m. prišel novi v šji eksekutor k njemu v hišo, prinesel mu je laški »Monitorio«. Eksekutor je, stopivši v hišo, seveda laški pozdravil, na kar mu je g. Ban odgovoril v slovenskem jeziku, dodavši, da je državi služil za vojaka, da plačuje davke in da zahteva od te države, oziroma njenih višjih in nižjih organov, da spoštujejo njegov materini jezik. Ko je zagledal laški »Monitorio«, ga je odločno zavrnil, na kar je eksekutor, kateri je hipoma začel popolnoma dobro slovensko govoriti, sel k mizi in takoj napisal slovensko »Opominjalnico«. Ko ga je gospodar vprašal, zakaj da ni prinesel slovenske opominjalnice in zakaj da ni začel slovenski govoriti, ko je vstopil v hišo, se je eksekutor izgovorjal, da on ne more naprej znati, ako hoče kdo slovensko opominjalnico in da-li je Slovenec. Ta pa je lepa! Torej v slovenski okolici je treba šele bojevati se za slovenske dopise od državnih oblastev; a ni zadosti, da si človek enkrat za

vselej izvojuje svojo pravico, ne — ta boj treba je ponoviti o vsaki spremembi kakšnega eksekutorja in izvojevati si ga mora vsak posamičnik za-se posebej! Vsi prejšnji boji in vsi boji, katere so izvojevali drugi, ne prihajajo v poštev, marveč treba vedno na novo začeti in to se dogaja v slovenski okolici (da niti ne govorimo o mestu samem), v oni okolici, kateri celo vladajoča laška stranka sama priznava slovenski značaj. Postopanje državnih oblastev je očitno naperjeno v to, da bi se Slovenci v neznanem in neprestanem boju za svoje najprimitivnejše pravice utrudili in tako popustili, da bi državne oblasti mogle čim prej popolnoma poitalijančiti tržaško okolico in jo tako pripraviti za — »idejal«! Državne oblasti pa že prisilimo, da bodo slednjič vendarle morale pripoznati slovenski značaj naše okolice. Dolžnost teh oblastev je, da vsakemu slovenskemu državljanu postrežejo v njega jeziku tudi tedaj, ako isti ne zahteva tega izrecno, kajti: ker je okolica slovenska, moral bi vladati princip, da morajo oblasti z vsemi strankami v okolici najprej obhajati v slovenskem jeziku. In še-le potem, ko bi dotičnik slučajno ne znal slovenski, naj bi se z njim govorilo v drugem jeziku — ne pa nasprotno. Od vsakega posamičnega uradnega funkcionarja se res ne more zahtevati, naj bi vsako stranko že po nosu poznal, da li je slovenske ali laške narodnosti, ali v okolici, ki je skoraj izključno slovenska, moralo bi služiti za normo, da se državne oblasti v dvomljivih slučajih poslužujejo prej slovenskega jezika, t. j. jezika velike večine prebivalstva in jezika, katerega v okolici, posebno pa v Škedenji, tudi vsi Italijani dobro poznajo. Dosedaj pa se vlada vedno drži načela, da v narodnem obziru raje žali tisoč Slovencev, nego enega Laha. Kdaj bo torej enkrat konec temu neprestanemu žaljenju naše narodnosti od strani državnih oblastev, kdaj dosežemo svoje pravice? Ali mora človek res postati še-le irendentist, ako hoče, da ga državne oblasti ne bodo žalile? Odgovorite nam, med drugimi, na to vprašanje, tudi Vi gospod načelnik tržaškega finančnega ravnanstva, da se bomo znali ravnati po tem!

Iz sv. Križa nam pišejo: Ker se ne oglasi nikdo drugi, dovolite nam, da jaz spregovorim par vrstic o cerkvenem slavlju, ki smo je imeli pri nas dne 29. m. m., na sv. Petra in Pavla dan, ko smo obhajali procesijo sv. Rašnjega telesa.

Lepo in jasno nebo je privabilo na stotine ljudstva iz trž. okolice in drugih vasij. Tudi iz Trsta je bilo mnogo ljudij. Postal bi bil preobširen, ako bi hotel opisati vso slavnost. Bodi mi torej dovoljeno, da povdam nekatere vsakeje točke. Cerkev je bila krasno odidešana, na čemer gre zasluga gosp. župniku, ki si mnogo prizadeva za lepšanje Božjega hrama. Ulice, po katerih se je pomikala procesija, bile so odideane cvetlicami in zelenjem. Z zvonika je vibralo mnogo zastav, največ narodnih trobojnic. Okna so bila vsa v cvetju. Svirala je domača godba, ki je prav dobro rešila svojo nalogo pod vodstvom gospoda Ferlana. Pohvaliti moram tudi cerkveno petje, izlasti pevovodjo g. Jakoba Tenceta. Bodi mu torej izrečena zaslužena zahvala na tolikem trudu. Konečno naj še omenim, da se je naše slavnosti udeležil tudi naš dični poslanec in zastopnik tega VI. okraja, gospod dr. G. Gregorin, kateremu na tem mestu izrekamo iskreno zahvalo.

In zopet šole! Magistrat zida pri sv. Ivanu, v tej naši slovenski trdnjavi, laško šolo. Ponavljamo: v slovenski trdnjavi, kjer je prav malo priseljenih Lahov.

Vlada ni našla nič proti temu, da zida magistrat laško šolo pri čisto slovenskem sv. Ivanu. Dobro! Če je njej prav, da se vstane navljajo laške šole v čisto slovenskih krajih, tem manje je opravičena protiviti se, ko zahtevajo ustanovitev šol tudi Slovenci v onih krajih, kjer bivajo. In Slovenci bivajo v Trstu! V Trstu zahtevajo slovenskih šol! Magistrat je nadalje ustanovil po spodnji okolici laške paralelke na slovenskih šolah.

Ni li torej opravičena naša zahteva, naj isto storijo tudi na laških šolah v mestu s tem, da ustanovi slovenske paralelke? Take paralelke bi gotovo bile opravičene in vlada bi morala skrbeti, da se zgodi to čim prej!

Naš razum nam pravi, da vlada ni poklicana v to, da bi podpirala krivico, temveč da gleda, da se ne godi nikomur krivica, da se izpolnjujejo zakoni, da imamo vsi jednake pravice, pa bodimo Lah, Nemei ali Slovenci!

Nemei v Trstu potrebujejo denarja, da bi si sezidali v Trstu »Deutsches Haus«. — Obrnili so se v »Rajh«, naj bi jim od tam poslali potrebnega denarja. Mi tržaški Slovenci potrebujemo šol. Kaj bi bilo, ako bi rekli tudi mi:

»Bratje na Ruskem, mi nimamo šol; mi jih zahtevamo od onih, kateri bi nam jih morali dati po zakonu. Ker pa nam jih nočejo dati, bodite tako dobri in pošljite nam toliko ruskih rubljev, kolikor jih potrebujemo za slovenske šole v Trstu!«

Slovenski poslanci, glejte, da ne bodo tržaški Slovenci res prisiljeni iskati pomoči zunaj države!

Ugledni ruski list »Peterb. Vedomosti« je pisal, da se vodijo sedaj kulturni boji s pomočjo šole, cerkve in literature. Je-li ta trditve uglednega ruskega lista resnična?

Odkar smo Slovenci izgubili svoje kneze, trudili so se naši nasprotniki, da bi nas zatrli. S pomočjo cerkve Kristove priklopili so nas k deželam nemških cesarjev. Prihajali so k nam nemški duhovniki, a označujoči nam Kristov nauk, upregli so nas v sužnjski nemški jarem. Mnogo in mnogo naših ljudij izgubilo se je v nemškem morju. In ta boj traja še dandane dalje, da-si imamo v naši državi člen zakona, ki nam jamči jednako pravico z drugimi državljani. Da bi nas potujčili, dati nam nočejo slovenskih šol. Na škofovo mesto posadili so Nemea. Naš c. kr. namestnik je Nemea. Nemei so ministri, Nemea je predsednik v državnem zboru na Dunaju. Vse imajo Nemei v rokah. Nemški minister Bülow je rekel, da Nemčija podpira povsod nemško gibanje, nemški cesar je imenoval Vsenemštvo svojo domovino, avstrijski general se je čutil srečnega biti sin te domovine — nemško mišljenje prodira čim intenzivneje dan na dan. Cesarjev namestnik v Trstu je rekel, da bo v Trstu evetoča nemška kolonija — nemški cesar pozivlje avstrijske Nemea na boj proti Slovanom, Nemei v Trstu nabirajo denar v Nemčiji, da si bodo mogli sezidati v Trstu lastni dom.

Vse Nemštvo, od cesarja Viljema doli, vse, kar je sesalo nemško mleko, vse je oboroženo v tem boju proti Slovanom.

Mi pozivljamo Nemea, naj nam dajo naše šole v Trstu. Mi zahtevamo od Nemecev, naj spolnujejo zakone! A vse zastoj!

Povedali smo glasno, povedali smo javno, da je v Trstu za 496 nemških otrok naša država ustanovila 45 oddelkov, a za tisoče slovenskih otrok niti jednega!

Mislili smo, da se bodo Nemei samisramovali takih razmer. Oh! kako smo se otročji, kako smo se prepošteni, da pričakujemo kaj takega od njih!

Oni vodijo sistematično boj proti nam, oni postopajo tako dobro proračunjeno, mi pa jih — prosimo! Nič več prošelj! Odbijajmo njih napade z vso odločenostjo!!

Delavsko gibanje. Danes štrajkajo vsi vozniki s konji, ker jim podjetniki nočejo zvišati plačil, kakor so zahtevali v svoječasno predloženi spomenici. Posredovali so tudi trgovci, da bi se štrajk preprečil, ali v sled trdovratnosti podjetnikov-voznikov so ta posredovanja ostala brezuspešna.

Delavci v tovarni Linolea so svoječasno predložili vodstvu spomenico, zahtevajoč povišanje plačil in znižanje delavnega časa. Vodstvo jim je odgovorilo, da vsled slabih finančnih razmer ne more delavcem ustreči in da v slučaju štrajka tovarno zapre.

»Svetilnik«, glasilo slovenskih delavcev, je izšel v svoji 13. številki in prinaša zanimive članke o socijalnih in cerkvenih vprašanjih. Pravi biser je v njem S. Gregorčičeva pevecem »Delavcem!« Kedor ga želi čitati, ga vdobi lahko po tržaških tabakarnah.

Čitateljem. Poročilo o sobotnem občnem zboru »Trž. Sokola« in o večerajšji krasni slavnosti »Slave« morali smo radile preoblice gradiva odložiti.

Dražbe premičnin. V torek, dne 8. julija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Belvedere št. 31, pohištvo; v ulici S. Maurizio št. 10, pohištvo; v ulici Conti št. 8, pohištvo; v ulici Kandler št. 4, pohištvo; v ulici Squero nuovo št. 13, pohištvo; v ulici Nuova št. 1, pohištvo.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplota + 7. uri jutraj 22°5 ob 2. uri popoldne 28°9 C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 768.6 — Danes plima ob 11.37 predp. in ob 10.16 pop.; oseka ob 5.6 predpoludne in ob 4.42 popoldne.

Društvene vesti.

Za možko in žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija je nabrala gospica Josipina Kastelic v Materiji 20 K na venčanju gospoda Kuštrina z gospico Bubičev v Slivju.

Iz Rocola javljamo slavnemu občinstvu, da bo v nedeljo t. j. 13. julija veselica v Rocolu.

Javljamo nalašč popred, in sicer zato, da se slavno občinstvo pripravi za mal izlet v Rocol dne 13. julija.

Mislimo, da se za to odločite vsi, ker bo veselica na korist tamošnjega otroškega vrtea. — Program objavimo o pravem času.

Vesti iz Kranjske.

* **Kranjske vesti.** Včeraj sta bila v Ljubljani dva shoda, jeden »klerikalni« v »Katoliškem domu« in jeden »liberalni« v »Narodnem domu«. Shoda v »Katoliškem domu« udeležilo se je kakih 400 »klerikalcev« in socijalistov. Govorniki na tem shodu — med njimi tudi socijalisti — so napadali »liberalne« Slovence in Nemea in se je vsprejela resolucija, ki zahteva splošno in tajno volilno pravico.

»Liberalnega« shoda v »Narodnem domu« pa se je udeležilo 1400 udeležnikov. Govorila sta župan Hribar in posl. dr. Tavčar, obsojajoča obstrukcionistično postopanje posl. dr. Šusteršiča in njegove stranke v deželnem zboru. Med drugimi govoril je tudi socijalist Linhart, ki je med burnimi protesti napadal »liberalno« stranko. Shod je vsprejel dr. Trillerjevo resolucijo, ki imenuje »klerikalno« obstrukcionistično postopanje v deželnem zboru frivolno in dela obstrukcioniste odgovorne za posledice, ki nastanejo valed zaključnja kranjskega deželnega zbora.

* **Nesreča v šali.** Dne 2. t. m. je hlapec France Kastelic na razne načine kazal svojo moč svojemu mlajšemu schlapcu Antonu Novljanu na njivi svojega gospodarja. Dvignil ga je z eno roko v zrak, potem ga pa spustil na tla in se zgrudil z besedami »Sedaj imam pa zadosti.« Kastelica so pripeljali domov, kjer je valed poškodb čreves drugi dan umrl.

Vesti iz Štajerske.

— **Tudi takih državnih uradnikov** je! V nedeljo zvečer je šel v Celju neki Slovenec — kakor čitamo v »Domovini« — mirno po ulici domov. Ko pa je dospel do kavarne »Merkur«, je navalil nanj neki cesarsko kraljevi poštni uradnik s psovko: »Windischer Gauner!« Zval je tudi svoje tovariše iz kavarne, naj pridejo pomagati, da naklestijo Slovenca! Ker se pa poštni Slovenec ni menil za to pobalinstvo in je mirno šel dalje, sledil mu je izzivač po vsej kolo-dvorski ulici, ometovaje ga s priimki »la« »Windischer Falot«. Ta c. k. uradnik se zove Winkler.

Kako naj je tolmačiti dejstvo, da si c. k. uradniki drznejo tako postopati? Mari se jim res ni bati, da bi jih kdo zval na odgovor! Mari take provokacije res ne presežajo okvirja toli slavljenosti — objektivnosti?!

— **Razdrobljena glava pod vozom.** V graški ulici v Celju so se hlapcu trgovca Reyerja iz Arzl na pri Vojniku, Mart. Kanglerju, splašili konji. Hlapec je padel pod voz in kolo mu je glavo tako zmečalo, da so možgani stopili iz črepinje. Hlapec je na mestu obležal mrtve.

Vesti iz Koroške.

+ **Na c. kr. gimnaziju v Celoveu** je bilo v minolem šolskem letu 470 učencev, mej temi 85 Slovencev. Na zrelostnem izpitu je bila slovenska naloga »Zakaj imenujemo Avstrijo s ponosom svojo domovino«. Bog ve, da-li so tudi Nemea dali kako tako nalogo, v kateri bi povedali, zakaj morajo biti več nego zadovoljni v tej Avstriji?

Brzobjavna poročila.

Nova železniška črta v Rusiji. PETROGRAD 6. (B) V letu 1903. se prične gradnja železniške črte Petrograd-Petronavodok. Železnica bo gradila vlada.

Grozna nevihta v Španiji. MADRID 6. (B) V Higuera de la Serena (pokrajina Badajoz) je bila grozna nevihta. Strela je ubila dva kmete; vsa letina je uničena. Povzročena škoda se ceni na milijon peset.

Papežev jubilej.

RIM 6. (B.) Povodom papeževga jubileja so v vaukanu v navzočnosti dostojanstvenikov pogostili 1500 ubožcev. Popoldne se je vršilo na dvorišču »Belvedere« poklanjanje vseh katoliških društev. Množica je entuzijastično pozdravljala papeža, ko je prišel na tribino, kjer je ostal 20 minut ter podelil blagoslov. Ko se je množica usuvla iz dvorišča, je nekaj ljudij padlo v omotico.

Družbi sv. Cirila in Metodija so meseca junija poslali prispevke p. n. gospoda in društva: Upravištvo »Slov. Nar.« zbirko 75 K, dr. Fr. Jankovič v Kozjem 10 K, Lev Franke v Laškem trgu zbirko v čateških toplicah zbranega omizja 3 K, mestna višja deklška šola v Ljubljani ob izletu na Vrhniko mesto razglednic 25.06 K, + Natalija Truden v Trstu 200 K, gostje župnika Ant. Šijanec pri Sv. Juriju v Slov. gor. 20 K, žup. v p. Fran Jeršič 6 K, žup. Iv. Sakser v Hotedršici 10 K, Fr. Ogrizek v Sv. Križu pri Slatini zbirko igralne družbe 6 K, posojilnica za Loški potok, Drago in Travo 10 K; podružnice: moška v Ormožu 35 K, izvenakademski v Gradcu 100 K, šentpeterska ženska v Ljubljani 538.98 K, šentpeterska moška v Ljubljani 300.30 K, ženska v Ormožu 48.80 K, ženska v Črnomlju 86.48 K, v Ljutomeru 50 K. — Družba je imela meseca junija 1834.22 K dohodkov in 2060.14 K stroškov.

Poslano.*

Podjetje za tlakovanje z »Litosilom« v Trstu.

Piazza Cordaioli 1.

Od mnogih strani dohajajo na podpisano vprašanja, je-li je res, da tlak, napravljen pred nekoliko časa v kavarni »Sociale« na Corau in potem nameščen s štirioglatimi cementnimi ploščami, je obstajal iz nje proizvoda t. j. »Litosila«.

Podpisano je prisiljeno, resnici na ljubo, zanikati take glasove, kajti ono ne želi, da bi se je upoštevala dela, kojih ne izvršuje. Dotični tlak ni bil napravljen z »Litosilom«, katerega je podpisano edini proizvajatelj, marveč od »Legnolita«, kakor zgoraj označeno.

Splošnovanjem

podjetje za tlakovanje z »Litosilom«
Robert Eggenhöfner.

V TRSTU, dne 4. julija 1902.

*) Za članke pod tem naslovom uredništvo le toliko odgovarja, kolikor zakon veleva.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom

naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a
katera se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Velikanska rastava pohištva in tapečarij. Izvenredno ugodne cene. X X X

VILJEM DALLA TORRE
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)
Moje pohištvo doneseno srečno. —

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

• T R S T •

TOVARNA: Via Tosa, vogal Via Limitana	ZALOGE: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riberge št. 21
--	---

Telefon št. 670.

Velik izbor tapečarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Gene brez konkurence.
ILUSTROVANI CRNIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavijo se na parobrod ali železnico franco.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno znižuje. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozanti št. 1
priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (retine) „Meteor“ in vse druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe-
karna in sladničarna
svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini Ponte della Fabbra št. 2, vogal
ul. Torrente. Podružnica Piazza
Pozzo dell Mare št. 1. Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke priporoča posebno za binkošne praznike in birmo; obleke za moške od gld. 6.50 do 24, za dečke od gld. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od gld. 3 do 8, suknene hlače od gld. 1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik izbor površnih sukenj v modernih barvah od gld. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gld. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od gld. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleškina (zlojdeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu od gld. 1.30 do 2.
Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce gld. 1.20. Velika zaloga snovij za moške na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24. urah.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka
ulica št. 14 in ulica
Vetturini ima v zalogi v veliki zbirki pohištvo vseh slogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime palatno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obroke.

Skladišče vina ulica Acquedotto št.
23. Prodaja vina v
sodih in buteljkah. Fine pašne in dezertne vina na debelo in drobno, franko na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Odlikovana v Rimu se zlato kolajno in zaslužnim križcem. Odlikovana na Dunaju se zlato kolajno in častno diploma.

Odlikovana tovarna za čopiče in ščetke

Ivan Angeli

ulica Canale 5
nasproti cerkve sv. Antona novega.

Edini specialist za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specialiteta čopičev za barvanje s pokostjo.

Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.

Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka.

Čuvati se je dobro da se ne zmenja moja trdka s konkurenti jednakega imena.

Odlikovan z dvema zlatimi in bro-
nastimi kolajnami

Fran Hlavaty

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angležkem in francoskem vzorcu izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

Spoštovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Metodijevo

cikorijo.

Paglianovo mazilo (sirup)

za osveženje in čiščenje krvi

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdravstvenem vodstvu min. za notranje posle, koje je dovolilo razprodajo. Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po koji ima trdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsakemur, ki bi razpečaval ponarejanja, ter je ob enem prisodil trdki vse sodne troške in odvetniške troške provzročene do leta 1897.

Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim Pagliano ter hranimo njegove izvirne recepte, s kojimi se je dokazala resnica. Vsi ti dokumenti ki so pisani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pristojnemu sodišču

Pozivljamo vsakogar, da prekliče; to zadošča v dokaz resnice, koje smo vedno trdili in razkrili brezvestne laži gotovih špekulantov. Zgoraj označene listine zamore si vsakdo ogledati. Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko. Trdka nima družice. Napolj 4, Calata S. Marco.

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo, vzbuja slast in odvaža lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.
po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V puščah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo
zraven stoječo, postavno polo-
ženo varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“
Praga, Maistran 203, vogal Nerudove ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited

pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravi na človeškem telesu vse prirasle izrastke.

Vdobja se po lekarnah. Po pošti franko 2 lončka
3 K 50 stot.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited v Pregradi pri Rogatcu
(Rohitsch-Sauerbrunn.)

Naj se izogibljate ponarejanj ter pazi na zgornjo, na lončku utisnjeno varn. znamko in trdiko.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljšo in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno poltirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izviši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi v smislu gesla: Svoji k svojim!

Stavbinsko
podjetje

G. TÖNNIES

Stavbinsko
podjetje

Ljubljana.

Tovarna za mizarsko orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

Delalnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarska dela kakor: kompletna okna za cele stavbe in izločna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in drugega pohištva v vseh slogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: desčice, parkete, od jermena in navadnega lesa. Kompletna stavbinska kovaška dela, stopnice, ograje, žične mreže, železne satvornice na vreteno ita. itd.

Proračuni brezplačno.

Reference prve vrste na razpolago.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“

trdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“
s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnanje na Dunaju

I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2.000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega pregleda, izplačavi v slučaju ženitve ali prehoda v vojske zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretkom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

Živic i dr.

(Schivitz & Comp.)

Zaloga strojev, tehničnih predmetov in materijala.

Delavnica. — Inženjski urad.

TRST. - Trgovinska ulica št. 2. - TRST

pri trgu vojašnice.

Prodaja se:

MOTORJE na par, na plin, petrolej in bencin. STROJE za obrtništvo in kmetištvo, za dom in sploh za vsako rabo. PUMPE za vodo, vino, špirit, olje itd. ŽELEZNE CEVI in njene sklepe. CEVI iz drugih kovin, iz gume in platna. PIPE in VALVE (zaklopnice) in druge medene ali bronene predmete. MAŠILNE ULOGE t. j. plošče, svitke in dr. iz gume, asbesta, bombaža. SITE in druge priprave za mlino. PASE iz usnja in drugih materijalov. OLJE in MAST za mazanje strojev.

Posebno se priporoča posestnikom

Raznovrstne železne pluge, mlatilnice in čistilnice za žito, slamoreznice, stiskalnice za vino, olje in seno, škropilnice proti peronospori, elastične trake, gobe za cepljenje itd. Izdelujejo se načrti za napravo tovarn, vodovodov, vodnjakov, cest itd. in se tudi dela prevzame.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v

ulico Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. žolo Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Poštna naročbe se izvrše takoj. Pošiljkatve so poštnine proste. Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in službenecv konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč: nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. priv. avstr. Lloyd.